

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Історія соціології

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	1
Семестр	1, 2

Статус обов'язкова
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	8
Годин	135 105

Семестровий контроль Залік, іспит
Індивідуальне завдання ДКР, МКР

Інформація про викладача

ПІБ	Мацко-Демиденко Ірина Вікторівна Старший викладач кафедри соціології Кандидат соціологічних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	idemidenko218@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна-1	9	18	18	36	0	0
Заочна-1	4	8	4	8	0	0
Денна-2	18	36	18	36	0	0
Заочна-2	6	12	4	8	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни: формування у студентів розуміння про виникнення та становлення соціологічного знання, про етапи історії соціології, про основні соціологічні концепції.

Навчальна дисципліна «Історія соціології» належить до циклу професійної підготовки. Дана дисципліна пов'язана з навчальними дисциплінами «Філософія», «Політологія», «Історія», «Психологія», «Соціологія», а також «Вступ до соціологічної професії» та «Соціологія особистості, освіти та культури» для яких вона є базою, передумовою для вивчення.

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть можливість зрозуміти особливості соціального знання на різних етапах історії суспільства, побачити основні етапи періоду протосоціології, а також виникнення соціологічної науки. Викладач надаватиме цілісний огляд багатоманітних соціологічних концепцій та характеризує їх суть та значення для соціологічної науки. Викладач продемонструє роль і значення соціологічних концепцій в історії соціології. Буде розглянуто також розвиток української академічної соціології; історію виникнення емпіричних соціальних і соціологічних досліджень.

Студенти **вмітимуть** давати наукову характеристику основним етапам та напрямкам(типам) розвитку протосоціології та соціології. Від студентів очікується вміння застосовувати положення соціологічних концепцій до аналізу сучасних соціальних реалій. Для проміжної атестації з дисципліни передбачається здатність студента здійснювати критичний аналіз соціологічних концепцій, що будуть викладені у курсі. Для провадження подальшої професійної діяльності студенти набувають навичок аналізувати еволюцію соціологічного знання, отримують вміння порівняльного аналізу різних підходів та концепцій у соціології.

Для максимальної оцінки з **заліку** передбачається критичне володіння студентами основних соціологічних підходів, знання взаємозв'язків та передумов виникнення соціологічних концепцій, а також здатності вільно володіти термінологією соціологічної науки.

Перелік тем

Кредитний модуль 1.

Розділ 1. Вступ до предмету.

Тема 1.1. Історія соціології в системі суспільствознавчих дисциплін. Етапи становлення історії соціології.

Розділ 2. Віхи суспільствознавчої думки Стародавнього світу.

Тема 1.2. Суспільна думка Стародавнього світу.

Тема 1.3. Соціальне знання у роботах античних істориків та філософів.

Розділ 3. Віхи суспільствознавчої думки Середньовіччя.

Тема 1.4. Соціальне знання в епоху Середньовіччя

Тема 1.5. Елементи соціального знання у роботах Н. Макіавеллі, Ж.Бодена та Г. Гроцій.

Розділ 4. Віхи суспільствознавчої думки Нового часу.

Історія соціології

Тема 1.6. Соціальне знання на рубежі епох. Теорії «природного права» і «суспільного договору» Т.Гоббса та Д.Локка

Тема 1.7. Концепції Ш.Л.Монтеск'є та Ж.Ж.Руссо.

Розділ 5. Соціологічні ідеї консерватизму, лібералізму та утопічного соціалізму.

Тема 1.8. Вчення А.Сміта, А.Токвіля та Е.Берка.

Розділ 6. Виникнення і розвиток соціології XIX ст.

Тема 1.9. Наука про людина А.Сен-Сімона. Соціологія О.Конта.

Кредитний модуль 2.

Розділ 1. Позитивна наука про суспільство.

Тема 1.10. Органістична еволюційна соціологічна концепція Г. Спенсера.

Тема 3.3. Джон Стюарт Мілль. Індуктивістський позитивізм та утилітаризм.

Розділ 2. Основні соціологічні теорії кінця XIX – початку XX століття.

Тема 1.1. Німецька формальна соціологія.

Тема 1.2. Соціальна теорія марксизму.

Тема 1.3. Розвиток марксизму в працях його послідовників.

Тема 1.4. Психологічний соціологізм кінця XIX-початку XX століття.

Тема 1.5. Соціальна доктрина З.Фрейда та його учнів.

Розділ 2. Витоки сучасних соціологічних теорій в працях Е.Дюркгейма та М.Вебера.

Тема 2.1. «Соціологізм» Е.Дюркгейма.

Тема 2.2. Розуміюча соціологія М.Вебера.

Розділ 3. Політична соціологія початку XX століття.

Тема 3.1. Теорія політичних еліт в європейській соціології початку XX ст.

Тема 3.2. Соціологічна система В.Паретто.

Результати навчання¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання Кредитний модуль 1.	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних теоретичних підходів до розуміння сутності етапу протосоціології в системі суспільствознавчих дисциплін	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії; експрес-контрольна 1	Тиждень 1-17
2	Знання особливостей суспільствознавчої думки Стародавнього світу.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2-3

¹ Learning outcomes.

Історія соціології

3	Вміння здійснити порівняльний аналіз різних аспектів концепцій Аристотеля, Платона, Демокрита	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 4-6
4	Знання основних проблем, що постають перед соціальним знанням в епоху Середньовіччя	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 7-9
7	Знання взаємозв'язків теорії «природного права» та «суспільного договору» Т.Гоббса та Д.Локка	Домашня контрольна робота	Тиждень 10-11
8	Знання концепцій Ш.Л.Монтеск'є та Ж.Ж.Руссо.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 3; Модульна контрольна робота 2	Тиждень 12-13
9	Вміння здійснювати критичний аналіз ідей консерватизму, лібералізму, утопічного соціалізму. Знання теорій А.Сміта, А.Токвіля та Е.Берка	відповіді на семінарських заняттях	Тиждень 14-15
10	Знання про виникнення і розвиток соціології у XIX столітті; знання теорій А.Сен-Сімона та О.Конта.	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 4	Тиждень 16-18
Кредитний модуль 2			
1	Знання суті натуралістичного напрямку у соціології 19-го століття.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії; експрес-контрольна 1	Тиждень 1-3
2	Знання основних проблем, що постають перед органістичною школою у соціології; вплив вчення Г.Спенсера на подальший розвиток соціологічного знання	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2-3
3	Знання особливостей соціального дарвінізму та його значення в історії соціології	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій	Тиждень 4

Історія соціології

		дискусії	
4	Вміння здійснювати порівняльний аналіз расово-антропологічної та географічної шкіл в соціології	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 5-6
5	Знання соціальної теорії марксизму, вчення К.Маркса	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 2	Тиждень 7-8
6	Знання особливостей психологічного напрямку в соціології 19-го –початку 20-го століття.	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна 1	Тиждень 9-11
7	Знання основних проблем, що постають у емпіричних соціологічних дослідження 19-го – початку 20-го століття	Імітаційна вправа	Тиждень 10-11
8	Вміння здійснювати критичний аналіз концепцій Ф.Тьонніса та Г.Зіммеля	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 3; Модульна контрольна робота 2	Тиждень 12-13
9	Знання вчення М.Вебера та теорії соціальної дії	Домашня контрольна робота	Тиждень 14- 15
10	Знання соціологічної концепції Е.Дюркгейма. Вміння застосовувати положення класичних соціологічних теорій до аналізу сучасного суспільства	відповіді на семінарських заняттях; експрес контрольна 4	Тиждень 16-18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Історія соціології” проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення теорій протосоціології та класичних соціологічних теорій, може відтворювати матеріал у вигляді презентації. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 4 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Отримавши базові знання щодо сутності соціологічних концепцій різних етапів становлення соціології, студенти пишуть домашню контрольну роботу.

Історія соціології

Домашня контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів, самостійного пошуку літератури, формулювання аналітичного мислення. Тема домашньої контрольної роботи має довільний характер і обмежується лише предметом навчальної дисципліни. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені різним соціологічним концепціям.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання Кредитний модуль 1	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-контрольні на лекціях	20	5	4	20
4.	Домашня контрольна робота (ДКР)	20	20	1	20
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	10	2	20
6.	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

№ з/п	Контрольний захід оцінювання Кредитний модуль 2	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-контрольні на лекціях	40	10	4	40

Історія соціології

4.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	10	2	20
5	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	RD ≥ 60
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	RD ≥ 12

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
95 ≤ RD ≤ 100	Відмінно
85 ≤ RD ≤ 94	Дуже добре
75 ≤ RD ≤ 84	Добре
65 ≤ RD ≤ 74	Задовільно
60 ≤ RD ≤ 64	Достатньо
RD < 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування ДКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але ДКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ДКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за ДКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Історія соціології

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються	-2 бали
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації»

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

Історія соціології

здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	—	+

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ4 Сучасні теорії миру та конфліктів			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗК8	Здатність критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну й соціальну діяльність	Проблемний, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні, МКР, іспит
ЗК10	Здатність працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення наукових і професійних завдань	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи
ФК3	Здатність прогнозувати розвиток соціальних процесів	Проблемний, імітаційний	Практична перевірка, МКР
ФК4	Здатність виявляти соціальну проблематику суспільних	Проблемний, частково-пошуковий,	ДКР, практична перевірка

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Історія соціології

	процесів	дослідницький, проектування	
ЗН1	Знання фундаментальних засад соціологічної теорії, її ключових понять, підходів, проблем, історії розвитку соціологічної науки	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	ДКР, практична перевірка, іспит
УМ8	Аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію	Проблемний, дослідницький	Практична перевірка, МКР, залік